

for en Forandring, hvis Følger jeg frygter. Seer jeg først hen til, hvad Lovforflagets Motiver have anført til Begrundelse af § 6, siges der, at det nu Gjældende skriver sig fra en Tid, da Sagsførerstanden her i Landet ikke stod paa det samme Trin af Hæderlighed og Dannelse som nu. Hvad nu overhovedet Sagsførerstandens Egenstaber angaar, er det en Selvfølge, at jeg tror ligesaa fast som enhver Anden paa de nuværende Sagsføreres Hæderlighed og Dannelse —, hvorledes Forholdene i saa Henseende vare 1795, er mig ikke bekendt. Men jeg skal fremhæve, at det egentlig ikke siges i Motiverne, at det, at Sagsførerstanden dengang stod paa et lavere Trin af Hæderlighed og Dannelse, er Motivet til Forbudet mod deres Møde i Forligskommissionerne. Om det var Motivet, har jeg for mit Vedkommende ikke havt Leilighed til at undersøge; men der kan jo utvivlsomt tænkes andre Motiver til dette i Forordning 10de Juli 1795 § 38 givne Forbud, som nu foreslaas hævet ved § 6. Der kan lige saa godt tænkes andre Motiver dertil, som der notorisk har foreligget andre Motiver end det nævnte, da man sidste Gang, man paa Rigsdagen behandlede Forligslougvivningen, nemlig i 1857, indførte Forbudet imod, at Dommere og Sagsførere maatte vælges til Forligskommissærer. Tilgemaade kan der have ligget andre Motiver til Grund ogsaa for Forbudet i Forordning af 10de Juli 1795. Og for mit Vedkommende vil jeg i alt Fald sige, at det, hvis jeg stemmer mod § 6, selvsjælgelig ikke er mit Motiv til at stemme for Bibeholdelsen af Forbudet, at den nuværende Sagsførerstands Medlemmer ikke skulde være gjenemgaaende hæderlige, tilbøds meget dygtige Personligheder. — Jeg vender mig derefter til de Grunde, som Udvalgets Flertal i Betænkningen har anført til Støtte for at hæve Forbudet. Jeg skal her forbigaa, hvad der siges angaaende Forholdene ved Gjældscommissionen i Kjøbenhavn. Disse Forhold ere mig ikke tilstrækkelig bekendte; men er der særlige Forhold til Stede der, som skulde gjøre det ønskeligt at hæve Forbudet imod, at Sagsførere møde for den Ret for forhindrede Parter, kunde man simpelthen give § 6 det Indhold, at det fremtidig tillades Sagsførere at møde som Fuldmægtige til Forlig for Gjældscommissionen i Kjøbenhavn; men jeg finder ikke, at dette hele Afsnit af Betænkningen kan ansøres til Støtte for at hæve Forbudet andet Steds i Landet, særlig for Forligskommissionernes Vedkommende. Jeg skal nu dog først som positiv Grund til min Frygt for at stemme for § 6 nævne, at det er min Overbevisning, at det, saafremt § 6 vedtages, fremtidig vil vise sig, at der i mange flere Sager meldes Forsald, at der altsaa i meget færre Sager end hidtil vil blive personligt Møde, og dette kalder jeg en Svækkelse af Institutionen. Naar Sagsførere faae Udgang til at møde, da vil det, som ogsaa fremhævet af Mindretallet, om end

maaske med andre Udtryk, blive Tonen imellem Sagsførerne, at man ikke skal gjøre Ophævelse over meldt Forsald, at man ikke nærmere skal undersøge, om det meldte Forsald virkelig har været lovligt, og navnlig lovligt efter den gjældende Lovgivnings strænge Forordninger, og Følgen deraf vil da blive, at Forpligtelsen til personligt Møde vil blive opretholdt i mindre og mindre Omfang. Efterat have nævnt denne min positive Grund til Frygt for at stemme for § 6, kommer jeg nu tilbage til de Betragtninger, som ere gjorte gjældende i Betænkningen; jeg kan i det Væsentlige ikke slutte mig til dem. Den ærede 2den Landsthingsmand for 10de Kreds (Sørensen) sagde, at naar han skulde indseegaa, hvad der var sagt paa disse Spalter, kunde han ikke sige Andet, end at det var urigtigt Altsammen. Saa stærk vil jeg ikke udtrykke mig, men han mente det vel heller ikke saa stærkt, han mente vel, at det er overhovedet kun Formodninger og Antagelser om, hvad der har været og hvad der vil blive Tilfældet, som der her væsentlig maa bygges paa af os Alle, og den One kan mene, at Det eller Det vil ske, naar Sagsførerne faae Udgang til Forligsprøvelse, og den Anden anser denne Formening for urigtig. For saa vidt kan jeg vel underskrive hans Bemærkning, kun lidt omvedigeret. Det ærede Flertals Raisonnement er selvsjælgelig klart og tydeligt nok, men det har ikke nogen overbevisende Kraft for mig. Gangen her er jo væsentlig denne. Vi hævde fremdeles uforandret Forpligtelsen til personligt Møde; men vi spørge, om det er i Befolkningens Interesse at gjøre den Indskrænkning i Valget af de Personer, man i Tilfælde af lovlig Forhindring kan lade møde, at Sagsførere ikke maa antages dertil. Det er jo væsentlig Tanken i det ærede Flertals Raisonnement. Naar der altsaa spørges, om det er i Befolkningens Interesse, maa jeg tillade mig at stille i Spidsen, at det først og fremmest er i Befolkningens Interesse, efter de Resultater, jeg har fremlagt for Dem, og som vilde være af samme Art for andre Aargange, at Institutionen paa ingen Maade svækkes. Om det i enkelte positive Tilfælde kan være i Enkeltes Interesse at benytte Sagsførere, bliver underordnet, hvis man vedkjender sig den Mening, at Ophævelsen af Forbudet overhovedet vil svække Institutionen. Thi det maa vi fastholde, at det neppe forholder sig, som den ærede Ordfører før sagde, at Forligsinstitutionen kun er et Middel for Parterne; i det Mindste saaledes som jeg har forstaaet det Udtryk, tror jeg ikke, det er rigtigt. Forligsinstitutionen er indstiftet og skal opretholdes i Samfundets Interesse, i den Interesse saameget som muligt at formindste Retstrætternes Antal og derved forebygge de af Processer følgende Uheldigheder for Forholdet mellem Mand og Mand, og Samfundet i det Hele, saameget som det er muligt. Nu ansører det ærede Flertal først, at det ikke kan